

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ” – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ”

СЕМИНАР №2

**ПО УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
„МЕДИЦИНСКА ЕТИКА И ДЕОНТОЛОГИЯ”**

ТЕМА:

**„КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ В МЕДИЦИНАТА. МОДЕЛИ НА ВЗАИМО-
ОТНОШЕНИЯ С ПАЦИЕНТА”**

ЗА СТУДЕНТИ ОТ МУ – ПЛЕВЕН БАКАЛАВЪРСКА СТЕПЕН

■ СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ” ■

Гр. Плевен

2020 год.

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКИ СЕМИНАР № 2

УЧЕБНИ ЦЕЛИ: В края на занятието:

1. Студентите да изградят мотивирана нагласа за спазване на принципа на конфиденциалност.
2. Студентите да могат да дефинират степените на нарушение на медицинската тайна и да ги определят в конкретни казуси.
3. Студентите да познават характеристиките на основните модели на общуване между лекаря и пациента.
4. Студентите да могат да обосноват избора си на модел на общуване при конкретна ситуация.

ПЛАН НА ЗАНЯТИЕТО:

I. Конфиденциалност - *Препратка към Лекция 5:*

- а) същност на понятието и характеристики;
- б) професионална, етична и правна страна на лекарската тайна;
- в) конфиденциалност при някои заболявания;
- г) степени на нарушение на лекарската тайна.
- д) работа с мини казуси

II. Класически модели на общуване с пациента – *Препратка към Лекция 7:*

1. Патерналистичен модел - същност, ограничения за прилагането му днес, видове патернализъм.
2. Автономен модел – характерни особености, външни и вътрешни ограничения на модела.
3. Модел на партньорство.

III. Модели на взаимоотношения по Еманюел и Еманюел – цел на общуването, роля на лекаря, ценности на пациента, концепция за автономност - *Препратка към Лекция 7:*

1. Патерналистичен модел
2. Информативен модел
3. Обяснителен модел
4. Обсъждащ модел

КОНКРЕТНИ ПРИМЕРИ И ЗАДАЧИ:

Степен на нарушаване на тайната	Пред кого е разкрита информацията	Активна идентификация на пациента	Разкриване на социална и психологична информация
0 - нулева	Вътрешни лица или по закон	Без значение	+ /-
1 - незначително	Външни лица	Пасивна или никаква	-
2 - значително	Външни лица	Активна	-
3 - тежко	Външни лица	Без значение	+

Активна идентификация – медицинският работник по собствена инициатива без да е бил питан разкрива данни за пациента, вкл. И идентификационни данни

Социална информация – всяка информация, чието разгласяване може да доведе до социална вреда за пациента – стигма, изолация, загуба на взаимоотношения, на работа и др.

	Модели на взаимоотношения		
	Патерналистичен	Автономен	Партньорство
Позиция на медицинския работник	Силна	Слаба	Силна
Позиция на пациента	Слаба	Силна (автономен пациент!)	Силна
Водещ етичен принцип	Благодеяние /медицински добро/	Уважение на автономността	Уважение на автономността + благодеяние /медицински и социално добро/

ЗАДАЧА 1. Определете степента на нарушение на конфиденциалността в следните казуси:

КАЗУС 1: На седяща психиатрична визитация се обсъжда пациент. Предложени са данни за психичния статус на пациента, семейната и професионалната среда, съобщени са също паспортни данни и данни за социалното му положение.

Пример: Степента на нарушението в случая е нулева, защото на седящата психиатрична визитация присъстват само членовете на екипа, които са вътрешни лица. Споделянето на информацията е между професионалисти, въввлечени в лечението на пациента, т.е. вътрешни лица.

КАЗУС 2: Близките на тежко болен пациент молят лекуващия лекар да им разясни данните от последните клинични изследвания, от които научават за неблагоприятната прогноза на заболяването. По-късно близките неволно разкриват данните пред пациента, в резултат, на което той изпада в тежък психичен стрес и продължителна депресия.

КАЗУС 3: Вие сте лекар в акушеро-гинекологична клиника. Съпругът на една от вашите пациентки, лежаща по повод заплашващ аборт, пита за състоянието ѝ. Вие му обяснявате, че бременността е усложнена и е проблематично задържането на плода, като посочвате за евентуална причина извършеният аборт по желание преди една година. Оказва се, че съпругът не знае този факт.

КАЗУС 4: По време на посещение при семейния си лекар, пациент вижда оставени на видно място изследвания. От любопитство той ги разглежда и установява, че са на негова съседка и се касае за изследвания за бременност, които се оказват положителни.

КАЗУС 5: Жена с обилен маточен кръвоизлив и тежко общо състояние е приета в акушеро-гинекологично отделение. При разпитването на пациентката се установяват данни за криминален аборт. Дежурният лекар уведомява съответните органи за криминалния характер на аборта.

КАЗУС 6: Пациент, боледувал преди два месеца от вирусен хепатит В посещава стоматолог. Стоматологичната сестра разпознава в него свой познат и знаейки за заболяването му, предупреждава лекаря да вземе допълнителни мерки за безопасност при работа.

КАЗУС 7: Медицински сестри-стажантки обсъждат "един случай" в асансьора на болницата в присъствието на външни лица.

КАЗУС 8: По време на вечеря в дома си акушерка разказва на съпруга си за пациентките, преминали на преглед през деня, като идентифицира някои от тях.

КАЗУС 9: Медицинска сестра-наставничка при извършване на сложна манипулация на пациент напомня на стажант-сестрите за подобен случай в съседната стая и започва да коментира състоянието и особеностите на случая в присъствието на другите пациенти.

КАЗУС 10: Телефонът в отделението звъни и дежурната сестра се обажда. Питат я за състоянието на пациента И.К. Тя познава пациента и дава сведения за здравното му състояние. След като затваря телефона нейна колежка я пита кой е звънил. Провелата разговора сестра не може да отговори.

КАЗУС 11: Посетител на пациент в болница вижда оставена история на заболяване на леглото на съседния пациент, който в момента не е в стаята. От чисто любопитство посетителят прочита информацията в историята на заболяването.

ЗАДАЧА 2. Кой модел на взаимоотношения лекар-пациент е най-подходящ за посочения казус? Мотивирайте решението си и опишете как би изглеждал предложението от Вас модел стъпка по стъпка:

- Лекарят казва ли истината на пациента или му казва някаква друга благоприятна диагноза?
- Какво следва по-нататък? Как общуват лекарят и пациента в избраният от Вас модел?

65-годишен мъж от няколко месеца се оплаква от пристъпи на суха кашлица, общо неразположение, загуба на тегло и отпадналост. Проведените диагностични тестове показват, че се касае за рак на белия дроб. Пациентът е заявил при предишни срещи с лекуващия лекар, че ако някога се разболе от тежко заболяване, не би понесъл "бавното тлеене" и мъчителния край, а по-скоро би сложил край на живота си.

ИЗГОТВИЛ ЗАДАНИЕТО:

/гл. ас. Ат. Анов, дф/